

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κοινωνική προστασία

Σύνοψη διαμεσολάβησης

Να μην αναστέλλεται και να μην αφαιρείται αναδρομικά η καταβολή σύνταξης σε δικαιούχους που εκτίουν ποινή

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Χρήστος Α. Ιωάννου
Ειδική επιστήμονας: Ειρήνη Κυριακάκη

Μάρτιος 2017

Συνταξιούχος στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που εξέτισε ποινή φυλάκισης ζήτησε τη μεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη καθώς ο οργανισμός του ζήτησε να επιστρέψει με τόκο 5% τα ποσά που εισέπραξε κατά τη διάρκεια της έκτισης της ποινής του.

Το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υποστήριξε ότι σύμφωνα με τη νομοθεσία (άρθρο 29 παρ. 7 περ. ε ΑΝ 1846/1951) αναστέλλεται η καταβολή σύνταξης για όλο το διάστημα που συνταξιούχος εκτίει ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη των έξι μηνών. Περαιτέρω, επικαλέστηκε εγκύκλιο (128/1973), σύμφωνα με την οποία καταλογίζονται οι συντάξεις που έλαβε ο συνταξιούχος κατά τη διάρκεια της έκτισης της ποινής ως αχρεωστήτως καταβληθείσες και τεκμαίρεται αμάχητα ότι ο εισπράξας συνταξιούχος τελεί εις γνώση του αχρεώστητου αυτών.

Ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε στη διοίκηση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, τη γενική γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το γραφείο υπουργού Εργασίας τη νομολογία των δικαστηρίων (3180/2007 ΔΠρΑθ, 2527/2008 ΔΕφΑθ), σύμφωνα με την οποία η διάταξη του νόμου που επικαλέστηκε το ΙΚΑ είναι ανίσχυρη, διότι αντίκειται ευθέως στο Σύνταγμα (άρθρα 25 παρ. 1 και 22 παρ. 5). Και τούτο, επειδή, όπως αναφέρεται, *«η ποινικώς κολάσιμη συμπεριφορά ενός συνταξιούχου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν τελεί σε άμεση σχέση με το συνταξιοδοτικό καθεστώς αυτού, ώστε να αποτελεί το κριτήριο για την απώλεια του συνταξιοδοτικού δικαιώματος»*.

Ο Συνήγορος υποστήριξε ότι η συνταξιοδοτική παροχή που καταβλήθηκε παρά την έκτιση στερητικής της ελευθερίας ποινής δεν μπορεί να θεωρηθεί αναδρομικά ως αχρεωστήτως καταβληθείσα, εφόσον με υπαιτιότητα της υπηρεσίας δεν επιβλήθηκε έγκαιρα η αναστολή. Τέλος, επισημάνθηκε ότι η θέσπιση αμάχητου τεκμήριου γνώσης του αχρεώστητου της καταβολής της σύνταξης κατά τη διάρκεια έκτισης της ποινής συνιστά **δυσμενή διάκριση σε βάρος των συνταξιούχων που εκτίουν ποινή** στερητική της ελευθερίας, η οποία αναπαράγει αρνητικά στερεότυπα και θα πρέπει να αναθεωρηθεί.

Παρά την επί μακρόν απουσία ουσιαστικής ανταπόκρισης στις παρεμβάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, **η γενική διεύθυνση Κοινωνικής Ασφάλισης του υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ενημέρωσε τον Συνήγορο** ότι στο πλαίσιο της λειτουργίας του ΕΦΚΑ από 1.1.2017 και κατά την κατάρτιση του Κανονισμού Ασφάλισης και Παροχών του, θα υποβληθεί σχέδιο διάταξης για την αντιμετώπιση του ζητήματος της αναστολής καταβολής σύνταξης με ενιαίο τρόπο για τους ασφαλισμένους των επιμέρους ενταχθέντων φορέων, σύμφωνα και με τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα του Συνηγόρου του Πολίτη.